

Les aceituneras altivas i les ministres ja són aquí

Escrit per Eulàlia Lledó, doctora en filologia romànica
dijous, 21 de juny de 2018 11:41

OPINIÓ

Els mitjans han esbombat la notícia que l'empresa cordovesa Aceites y Energía Santa María, escudant-se en la redacció d'un conveni col·lectiu que parlava només de "treballadors", [no ha pagat els endarreriments](#) que pertocuen a les tres treballadores de l'empresa.

Un altre argument, doncs, a favor de les formes dobles i en contra dels masculins pretesament genèrics si el que es vol és que les coses quedin clares i les dones visibilitzades i presents. Malgrat això, a la Real Academia —sempre a l'aguait—, li ha faltat temps per fer aquesta piulada: "Quizá la insistencia en afirmar que el masculino genérico invisibiliza a la mujer traiga consigo estas lamentables confusiones". Un cop més, la culpa és nostra.

RAE ?@RAEinforma

[En respuesta a @aliciamurilloru](#)

[RAEconsultas](#) Quizá la insistencia en afirmar que

Les aceituneras altivas i les ministres ja són aquí

Escrit per Eulàlia Lledó, doctora en filologia romànica
dijous, 21 de juny de 2018 11:41

el masculino genérico invisibiliza a la mujer traiga consigo

estas lamentables confusiones.

[21:17 - 4 jun. 2018](#)

- [4.748](#)
- [2.788 personas están hablando de esto](#)

Doncs no.

En un llunyà i proper 1848, quan, per exercir el (mal anomenat) sufragi universal, les ciutadanes franceses van voler inscriure's a les llistes electorals, es va posar de manifest que el masculí no inclou el femení atès que les autoritats els van respondre que no podien inscriure-s'hi perquè l'article deia: "són electors tots els francesos" i —precisament en aquest punt— s'havia d'interpretar que "francesos" es referia a "tots els mascles que tenien la ciutadania francesa". És a dir, el masculí no incloïa totes les persones. Al Canadà, aquest tipus, diguem-ne, d'interpretació va regir a totes les lleis a partir de 1867.

Un any més tard, ara al Regne Unit, va haver-hi dones que, per inscriure's als registres electorals, es van emparar en una llei del 1850 de **Lord Romilly** que establí que als textos legals el gènere masculí incloïa el femení. No hi foren admeses, però, i una sentència va acabar especificant que el terme man incloïa les dones quan es parlava de taxes, però no quan es tractava de votar. Aquesta amarga i cruel distinció indica que més val evitar els masculins quan es parla dels drets de les dones.

Les aceituneras altivas i les ministres ja són aquí

Escrit per Eulàlia Lledó, doctora en filologia romànica
dijous, 21 de juny de 2018 11:41

Doncs no.

Malgrat la ferotge oposició de la misogínia il·lustrada, el canvi de nom de l'actual Escola d'Enginyeria de Barcelona (abans Escola d'Enginyers) l'hem d'agrair a un grapat d'enginyeres que quan anaven a buscar feina a empreses que lluïen anuncis com: "Es busquen enginyers", els aclarien que allà de dones només hi entraven les de fer feines, que l'anunci ho deia ben clar: "enginyers".

Tot això explica l'auge i la virtut de genèrics i formes dobles.

En una ocasió, i abans dels estralls que el PP de **Mariano Rajoy**, **José Ignacio Wert** i posteriorment el Tribunal Constitucional han infligit a la LOMCE, a Andalusia les formes dobles van ser providencials per poder denegar una subvenció a una escola privada (religiosa) que imposava la segregació a les seves aules. Com que només hi anaven nens i nois, i la llei parlava de "nenes i nens" i de "noies i nois", no va poder optar a la subvenció.

Això ensenya que de vegades és bo evitar fins i tot els genèrics.

Així, la gran **Clara Campoamor**, quan es redactava la Constitució del 1931, no tan sols es malfiava dels masculins com a presumptes genèrics, sinó també de les insuficiències que autèntics i reals genèrics com ara "persona" poden presentar i per això volia que en alguns articles de la Constitució quedessin ben especificades les dones: que se'ls reconegués la presència en concret, no genèricament.

Les aceituneras altivas i les ministres ja són aquí

Escrit per Eulàlia Lledó, doctora en filologia romànica
dijous, 21 de juny de 2018 11:41

Era este un criterio peligroso, no para nuestro principio, sino para todos los demás contenidos en el párrafo; declaraciones o declamaciones del tipo de la del artículo 2.º existen en muchas Constituciones, no sólo extranjeras —donde luego no tiene derechos la mujer—, sino españolas, cual la Constitución republicana de 1873, en cuyo título preliminar se describen en ocho números todos los que se consideran derechos naturales que «toda persona encontrará asegurados en la República», y el número quinto describe la libertad del trabajo y el séptimo la igualdad ante la ley, que jamás hemos visto aplicar a la persona de la mujer. □ Clara Campoamor. "El voto femenino y yo. Mi pecado mortal". Barcelona: laSal, 1981

Rebutjava, doncs, d'una banda masculins com el de l'article 2n: "todos los españoles son iguales ante la ley" i, de l'altra, genèrics com "persona". Puc donar fe que amb els genèrics s'ha d'anar amb peus de plom: com a professora de literatura sé que si quan encetes el tema parles de "trobadoresca", a l'alumnat li costarà imaginar-se aquestes poetes sota la denominació; d'entrada, val més parlar de "trobadores i trobadors" i quan ja tinguin ben clar que existeixen, es pot començar a usar el genèric "trobadoresca" perquè ja les hi veuran.

Tornem però a les formes dobles.

Quan no se sabia qui presidiria la Generalitat, va sonar insistentment el nom de la diputada **Els a Artadi**

com a candidata; per tant, la doble forma "president o presidenta" es podia sentir profusament i amb tota normalitat. Com que es visualitzava una política, un gran nombre de persones, fins i tot algunes sense ni adonar-se'n, feia servir dobles formes per referir-s'hi.

Poc després ha arribat el desembarcament de les onze preparadíssimes ministres post8demarç (pot afirmar-se sense cap dubte que no són quota; per ells, no en posaria la mà al foc) i s'ha desfermat una riuada, una bella orgia, de dobles formes: "cadascun i cadascuna",

Les aceituneras altivas i les ministres ja són aquí

Escrit per Eulàlia Lledó, doctora en filologia romànica
dijous, 21 de juny de 2018 11:41

"ells i elles"... Per part dels mitjans, del carrer i d'elles mateixes.

La Real Academia —sempre amatent—, quan li han consultat sobre la bondat de la proposta de l'etiqueta #ConsejodeMinistras a Twitter per reivindicar el canvi de nom, aquest cop ha piulat: "Ese recurso induce a confusión al estar el valor genérico del masculino gramatical fuertemente asentado en el sistema lingüístico del español (y de otras lenguas románicas) desde sus orígenes". [Tot i que no totes les cadèmiques](#) combreguen amb la roda de molí que les dobles formes no tenen sentit. De fet, l'Academia al seu diccionari les usa: "abdomen. 5. Vientre del hombre o de la mujer, en especial cuando es prominente".

Sense cap complex, nou de les onze ministres han promès el càrrec amb una doble forma que ha anat contenint tot els matisos del món: des de l'ordre d'aparició de femení i masculí, fins a avantposar la preposició "de" a un o a tots dos substantius. Les altres dues ministres no ho han fet. Potser perquè la que primer havia de prometre el càrrec —atès que passava a ser, no el "notari", sinó la "notària del regne", com molt bé han dit alguns mitjans— no se li ha acudit, i l'altra, amb els nervis, s'ha embarbussat amb la paraula "deliberació". De sis ministres, només han usat la doble forma quatre, els altres dos han fet servir "consejo de ministros". Les proporcions per sexe semblen rellevants.

L'exministra **Carme Alborch** potser s'ho mirava amb un somriure embadalit: a les onze ministres d'ara cap parlamentari gosarà xiular-les i piropetar-les quan entrin a l'hemicicle. Com bé va dir: "xiulin, xiulin que nosaltres treballarem". Així ha estat.